SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

.o. 17. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1989 Ч. 17. РІК XCVI.

Р. і Н. РЕҐЕНИ НАДІСЛАЛИ УНСОЮЗОВІ ПРОЩАЛЬНОГО ЛИСТА

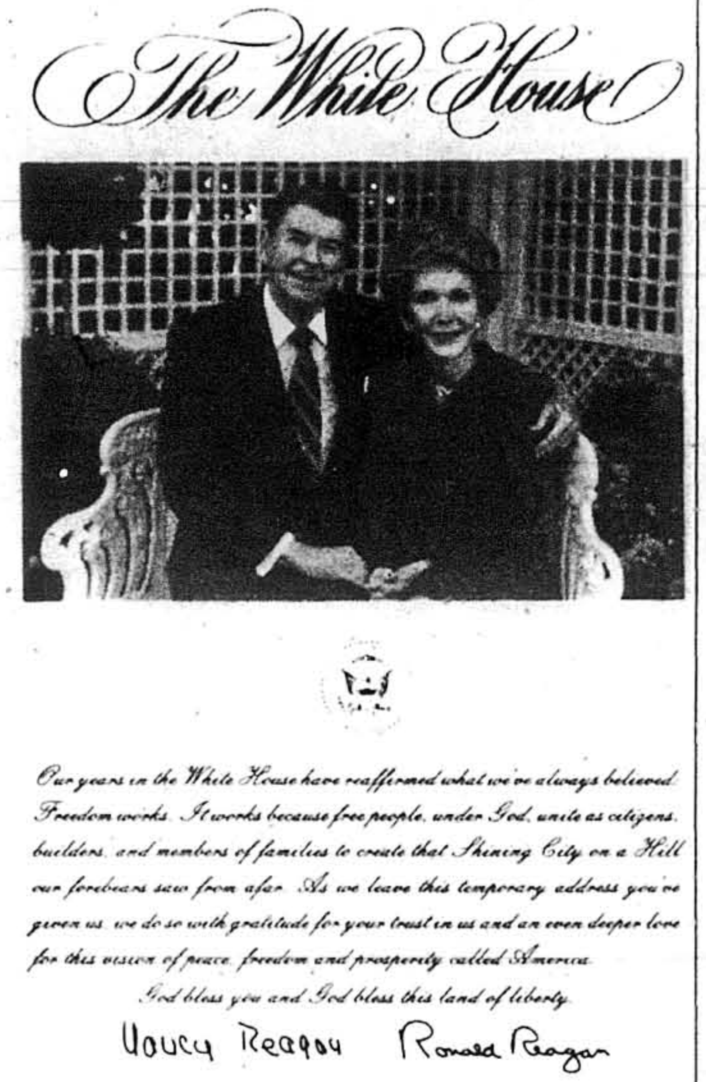

Фото (поменшення) прощального листа Р. і Н. Реґенів

Джерзі Сити, Н.Дж. — Закінчуючи свої вісім років в Білому Домі, Роналд Реґен і його дружина Ненсі переслали на руки головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса свою знімку з підписами та прощальними словами такого змісту:

„Наші роки у Білому Домі переконали нас в тому, що ми завжди вірили, — а саме, що свобода діє. Вона діє тому, що вільні люди під Божою опікою, об'єднані як громадяни, будівничі і члени родин створили це ясне місто на горбах Вашінгтону, яке наші предки бачили ще здалека. Тепер коли ми залишаємо цю нашу тимчасову адресу, яку ви нам дали, робимо це із вдячністю за ваше довір'я до нас та із ще більшою любов'ю до візії миру, свободи і добробуту, що йому на ім'я — Америка.

Хай Бог благословить вас і цю країну свободи.

Роналд Реґен
Ненсі Реґен

Книжка про Дивізію появилася англійською мовою

Ню Йорк. — Як відомо, в 1970 році появився український переклад споминів шефа штабу 1-ої Української Дивізії УНА майора Вільфа-Дітріха Гайке. Спомини ці він написав в німецьків мові, а добрий переклад зробив Р. Колісник. Щойно два роки пізніше автор видав свої спомини в німецькій, оригінальній, мові. Оба видання є вичерпані.

У 1988 році, заходами Братства 1-ої УД УНА, видано переклад цієї книжки в англійській мові. Англійське видання зроблено головно для англомовного світу, щоби опрокинути клеймо, кинуте совєтським КҐБ, що члени Дивізії це злочинці. Причини, які спонукали українців взяти зброю в руки насвітлив в передмові Джон А. Армстронґ, колишній професор університету Висконсин, відомий автор книжки п. н. „Український націоналізм".

Переклад, який читається дуже легко, зладив Андрій Винницький. Редаґував професор Йорк університету Юрій Божик.

Книжку розпродують станиці Братства 1-ої УД УНА та видавництво „Вісті комбатанта". Адреса: Veterans' News, P.O. Box 279, Stn „D", Toronto, Ont., Canada, M6P 3J9.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ ОПОЗИЦІЙНОЇ організації в Ірані „Муджаґедін хальк" заявили, що режим аятолли Хомейні продовжує вбивати своїх політичних противників, або тих осіб, які незадоволені теперішньою системою. Від серпня минулого року режимники Хомейні застрелили, повісили, закололи ножами і замордували в інший спосіб приблизно 12,000 осіб, в більшості політичних в'язнів, в тому числі також прихильників згаданої організації. У повідомленні „Муджаґедін хальк", переданому кореспондентові Ассошієйтед Пресс в Нікозії, говориться, що недавно у західній частині Ірану були повішені 10 активістів, а в іншій місцевості застрелені 40 противників режиму Хомейні. Опозиційні групи закликають країни вільного світу протестувати проти масового вбивства в'язнів „революціонерами" Хомейні і поставити цю справу, як одну з точок для обговорення на Генеральній асамблеї ООН.

У ВАТИКАНІ ТРАПЛЯЮТЬСЯ в останньому часі часті хуліганства і представники Ватикану та римська поліція не знають, чи це діло атеїстів, чи зорганізованих злочинців, які виступають активно проти теперішнього Папи Івана Павла II. Під час його недавньої проповіді в середу, 25-го січня ц. р., у Ватиканській залі ім. Папи Павла VI, невідомий молодий осібняк зірвався з місця і закричав по-англійськи, звертаючись до Папи: „Говоріть по-англійськи", а потім „Я візьму ваше місце". Це трепилося тоді, коли Папа звичайно передає привіти паломникам на різних мовах світу. Папа, почувши крик, який до певної міри зелектризував багатьох інших церковних достойників, перервав своє слово і почекав поки швайцарські ґвардійці не вивели хуліґана зі залі. Раніше, як відомо, був замах на знищення картини Рафаєля „Мадонна Фоліньо".

У КИЄВІ І ЛЬВОВІ ВПЕРШЕ СВЯТКУВАЛИ 22-ге СІЧНЯ

Ню Йорк (ПС УГС, Н. Світлична). — Святкування Дня Української Незалежности 22-го січня українці поза межами батьківщини уважають одним із своїх найбільших свят. Проте в Україні ця історична подія — здобуття державної незалежности в 1918 році протягом усього совєтського періоду була табу. Навіть живі ще свідки тієї події не зважувалися розповідати про неї молодим, хоча молодь, годована фальшивими, до того ж, мінливими версіями, почасти цілком не знала своєї історії.

Цього року громадськість Києва, з ініціятиви Київської Філії Української Гельсінкської Спілки (УГС), вирішила відзначити 70-ту річницю здобутої на короткий час власної державности, відзначити маніфестацією на історичній Софійській площі. Організатори звернулися до Шевченківського виконкому народних депутатів із заявою такого змісту: „22-го січня 1989 року минає 70-та річниця від дня великої події в історії України. Саме в цей день 1919 року на Софійській площі у Києві було відчитано українською і французькою мовами акт Директорії про возз'єднання всіх українських земель в одну самостійну і соборну українську дежаву. Після довгого і тяжкого за наслідками роз'єднання українських земель, які були поділені між двома імперіялістичними державами — Росією та Австро-Угорщиною — Україна знову стала єдиним державним організмом. В історії вселенського поступу та утвердження гуманістичних ідеалів ця подія завждиноситиме лише проґресивний характер. Важко переоцінити вагу подібної акції в житті будь-якої нації та морально-психологічний вплив на її самосвідомість. У роки сталінізму та породженого ним брежнєвського застою діяльність Центральної Ради, Директорії Уряду Української Народної Республіки, визнаної ВЦВК та РНК совєтської Росії, Української Національної Ради фальсифіковано, піддавалася не арґументованій критиці, а методи історичної аналізи зводилися до начеплювання брудних ярликів. Тому якраз у період оновлення нашого суспільства, коли громадськість усієї країни шукає шляхів до справжньої, а не бутафорної демократії, кваліфікувати діяльність УНР і ЗУНР як контрреволюційну та націоналістичну, плельмувати першу спробу політичного мислення нації, що нарешті скинула з себе вікові пута великодержавного шовінізму, видається нам анахронізмом. Деякі сучасні аналітики історії дату возз'єднання українського народу в одну державу переносять на вересень 1939 року. Та ввесь цивілізований світ знає, що це возз'єднання спричинене не виявом волі українців у Польщі, а підписанням злочинного договору між двома тоталітарними режимами, на чолі яких стояли Гітлер і Сталін. Прикінцевий акт цього договору, підписаний Ріббентропом і Молотовим, засвідчив поділ Европи між двома державами-аґресорами. В наслідок цього втратили суверенітет такі держави, як Польща, Литва, Латвія, Естонія. Ми, незалежна громадськість України, вважаємо , що днем, який символізує національно-територіяльну єдність українського народу, є 22-ге січня, а документом, який свідчить про вплив українського народу, є акт Директорії Української Народної Республіки про возз'єднання всіх українських земль у єдину, незалежну державу. У зв'язку з викладеним, Київська Гельсікська Спілка повідомляє, що в цей день, 22-го січня 1989 року, ми маємо намір вийти на мітинґ, яким хочемо засвідчити нашу рішучу підтримку заходам, спрямованим на соціяльно-політичне оновлення та пробудження всіх сторін життя народів СССР, підтримку і відновлення історичної правди і справедливості, підтримку гуманістичної ідеї рівности всіх націй і народностей, своє неґативне ставлення до консервативних сил, що гальмують процес оновлення. Мітинґ буде проведено із використанням національної символіки — блакитно-жовтого прапора і тризуба. До участі в мітингу буде запрошено представників Верховної Ради Української ССР, Ради міністрів, Центрального Комітету партії, київської міської ради народних депутатів, відомі історики. Місце проведення мітинґу — площа Богдана Хмельницького. Початок мітинґу о 14-ій годині, тривалість три години. Орієнтовна кількість присутніх на мітингу — 20,000 чоловік. Просимо Виконавчий комітет шевченківської районної ради народних депутатів посприяти проведенню цього мітинґу. За дорученням Київської ради Української Гельсінкської Спілки — голова молодіжної секції Компаниченко Т.В. (Київ — 142, бульвар Вернадського, 87, kv. 14), заступник голови ради Нагірняк А.І. (Київ — 128, Туполева, 5Д, кв. 105), голова ради Шевченко Олесь (Київ — 154, Ентузіястів, 25/2, кв. 145). м. Київ, 11-го січня 1989 року".

На цю заяву проведення мітинґу було відмовлено під тим приводом, що УГС, мовляв, не є зареєстрованою організацією. УГС не вважає це законним, оскільки ніде не сказано, що на проведення мітинґів мають право якісь зареєстровані організації, а громадськість не має такого права. Тож вирішено було зібратись на приватній квартирі і відзначити свято 22-го січня. Таке просторе помешкання, яке вмістило з 60 осіб бажаючих, знайшли в Бучі, під Києвом. Міліція одразу почала ломитися в двері, гримати протягом усього часу, доки тривало зібрання — близько чотири години. Проте до хати їх не впустили, бо ж державного порядку ніхто не порушував. Навіть коли рзлючені міліціонери вимкнули світло в помешканні, люди запалили свічки і далі спокійно продовжували слухати доповідь Віталія Шевченка, виступи, запити учасників. Це вібувалося в незвичайній атмосфері забутих національних символів — блакитно-жовтого прапора, тризуба, під портретами українських діячів від гетьманів до академіка Грушевського, президента УНР, при свічках і в супроводі постійного гримання міліціонерів у двері.

Через таку облогу, довелося не впустити навіть членів УГС Ярослави Даниленко та Лесі Лохвицької, що спізнились на початок святкування. Після засідання всіх учасників зареєстрували, а з господинею хати лишилися проводити спеціяльну виховну бесіду. Так було в столиці України.

У Львові віруючі просили відправити молебень на Святоюрському подвір'ї. Про те, як відбувалося святкування 22-го січня у Львові, свідчить хоча б така заява одного з учасників — Ярослава Кендзьора до прокурора Львова з копіями начальникові Шевченківського райвідділу міліції м. Львова та патріярхові всея Русі Пимену.

Я. Кендзьор, який живе у Львові на вул. Артема, 49а, кв. 50, у своїй заяві пише: „Сьогодні, 29-го січня 1989 року, приблизно о 14-ій год. 15 хв. закінчився півторагодинний багатотисячний Молебень віруючих Львова і області з участю українських католицьких священиків. Православні священики, під тиском митрополита Львівського Никодима, взяти участь у ньому відмовилися. Воля десятків тисяч віруючих і їхнє прагнення молитися за рідний край, за свій возз'єднаний народ, за здоров'я дітей Чорнобиля, Чернівців, Вірменії, зафіксовано на моїй відеокамері. Вертаючи з Богослуження, на розі вулиць Кірова і Олександра Невського, невідомі молодики без будь-якого попередження, накинулися на мене, стараючися вирвати репортерську сумку, а мене заштовхнути в завчасно підігнану машину „Волта". Номера, на жаль, не вдалося запам'ятати. Напад виглядав відверто бандитським, і я, бороняччи сумку і пручаючись, щоб не потрапити в машину, закликав людей, що проходили поруч, на допомогу. Люди кинулися боронити мене. Обірвавши ручки сумки, один чи двоє напасників шмигнули в машину, і вона миттю від'їхала. Інші розбіглися в різні боки. Двох із тієї бандитської шайки мені, з допомогою людей, вдалося затримати, не зважаючи на їхні спроби втекти з місця події. Ними виявилися працівники Шевченківського райвідділу міліції лейтенант Капінус Юрій і лейтенант Мужила Степан Станіславович. Це стверди-

(Закінчення на стор. 4)

ПЕРШУНИ УНСОЮЗУ ПРОДОВЖУЮТЬ СВОЮ КОРИСНУ ПРАЦЮ

В. Пастушок

О. Олек-Скот

А. Слюсарчук

М. Турко

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Серед доволі великого числа секретарів, які у системі Українського Народного Союзу були й будуть рівночасно організаторами нових членів, все вирізнялися декілька Округ і союзових активістів, які здобули більше число членів на більші чи менші суми забезпечення.

В 1988 році УНСоюз здобув 1,161 нових членів, які забезпечилися на загальну суму 8,051, 000 дол. Три перші нагороди за організаційну кампанію здобули: Василь Пастушок, за здобуття 42-ох нових членів, і Атанас Слюсарчук за 40 членів.

Як відомо, В. Пастушок є головним радним УНСоюзу, членом 231-го Відділу Філядельфійської Округи, громадський і церковний діяч у стейтах Пенсильванії і Делавер, багатократний член Клюбу заслужених союзовців, який за останніх післяконвенційних три роки придбав 127 нових членів до УНС.

А. Слюсарчук секретар 174-го Відділу УНС, вільний член Управи Дітройтської Округи, член Клюбу заслужених союзовців на протязі останніх 15-ти років, який здобув у трьох останніх роках 96 членів. Обидва згадані отримали від Головного Екзекутивного Комітету УНС нагороди і подяку за вклад їхньої кропіткої праці.

У виконанні квоти здобуття членів в Округах, заслуженою Округою є Пітсбурґ, у якій головою є довголітній діяч та головний радний УНС Андрій Джула. В 1988 році Округа виконала квоту на 120 відсотків, записуючи в ряди членства УНС 108 нових членів, на загальну суму 616,000 дол. Забезпечення. Найбільші заслуги має в Окрузі секретар 63-го Відділу Михайло Турко, який приєднав у згаданому часі 39 членів і цим самим став знову вже 12-ий рік підряд членом Клюбу заслужених союзовців.

Округа Філядельфії в 1988 році забезпечила найбільше число осіб в членство УНС, бо аж 166 осіб на найвищу з усіх округ суму забезпечення — 861,000 дол. Головою Округи є Степан Гавриш, один з найбільш активних союзовців, член Головної Контрольної Комісії УНС.

Округа Дітройт зайняла друге місце щодо суми забезпечення нових членів. І так в 1988 році Округа продала забезпечення на загальну суму 641,000 дол., приєднуючи до УНС 97 нових членів. Головою Округи є Роман Татарський, секретар 94-го Відділу і головний радний УНС.

З-посеред жінок, організаторів УНСоюзу, найбільш активною в організаційних здобутках є Олена Олек-Скот, головна радна УНС та секретарка 22-го Відділу УНС Чикаґської Округи. Вона приєднала 27 нових членів у 1988 році і вже 15 років належить до Клюбу заслужених союзовців.

МОСКВА ХОЧЕ ЗБЕРЕГТИ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД В АФГАНІСТАНІ

Ісламабад, Пакістан. — Аґентство Ассошієйтед Пресс й інші акредитовані в Пакістані кореспонденти інформують, що Совєтський Союз хоче за всяку ціну зберегти комуністичне керівництво, а в крайньому випадку створити коаліційний уряд з їхньою (комуністичною) участю. Другою метою СССР є зберегти шлях і тунель між Кабулем, столицею Афганістану, і совєтським кордоном, яким головне совєтське командування плянує доставляти до Кабулю не тільки харчі й продукти першої потреби, принаймні до часу існування там уряду президента Наджібулли, а також зброю і військовий виряд для дальшої боротьби комуністів з антикомуністичними повстанцями-муджаґедінами. Не можна, очевидно виключати, що у випадку ускладнення ситуації керівники комуно-московської імперії знову введуть, принаймні частину, своїх вояків на територію Афганістану, хоч цей варіянт мало правдоподібний з огляду на міжнародну реакцію.

Совєтська газета „Правда", орган ЦК КПСС, помістила у числі з 26-го січня ц. р довшу аналітичну статтю на тему Афганістану, у якій признається до прогри війни СССР з афганськими патріотами і при тій нагоді натякає на заходи військового командування в Афганістані затримати за собою контролю над головним шляхом між Кабулем і совєтським кордоном.

Західні кореспонденти у своїх інформаціях говорять про безоглядність совєтських і афганських комуністичних вояків, які знищили усі поселення і убили сотні мирних афганських мешканців тільки тому, що вони не хотіли добровільно переселитися в інші околиці країни. Два дні тривала бомбардурдування афганських примітивних сіл, що були майже зрівняні з землею. Одним словом, пише кореспондент американської газети „Вашінґтон Таймс", совєти ще раз показали свою жорстокість у відношенні до тамошнього цивільного населення і не скривалися з виявом ненависти до нього так, нібито населення винно за довгорічну війну у тій гірській країні, а не совєтські окупаційні військові частини, що їх послали туди імперські керівники.

У Москві, добре поінформовані особи не сумніваються, що Совєтський Союз скандально програв війну в Афганістані, яка нагадала їм затяжну війну американців у В'єтнамі, з тією тільки різницею, що совєтська жорстокість допомогла московському центрові пляново відтугнути свої частини і свій так званий „допоміжний" персонал, дипломатичний, військовий й економічний. До останньої хвилини в Кабулі залишаться каґебісти, які, чого доброго, залишать місто спустошеним як це вони робили свого часу у Західній Україні й інших країнах (Австрія), які вони мусіли покидати.

Покищо СССР транспортує повітряним шляхом зброю до Кабулю (вона правдоподібно попаде в руки муджагедінів), але за це платять життям своїх вояків. Цього тижня у вівторок в боях з партизанами загинув біля Кабулю 35-річний майор Олеґ А. Юрасов і чимало вояків.

ЗААРЕШТОВАНИХ ВІРМЕНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ПЕРЕВЕЗЛИ ДО МОСКВИ

Москва. — Кореспондент пресового агентства Ройтерс, покликаючись на достовірні інформації отримані ним з Вірменії, повідомляє, що працівники державної служби безпеки (аґенти КҐБ), перевезли до одної з тюрем в Москві заарештованих у Вірменії 12-ох вірменських націоналістів і 11-ох членів Комітету Нагірного Карабаху, які дотепер сиділи в тюрмі в Єревані. Усіх їх обвинувачують у веденні пропаґанди, яка мала за ціль поширювати антаґонізм між народами і розпалювати ворожнечу між Вірменією і Азербейджаном, використовуючи для цього „ідеологічне підложжя" створене на базі карабахської проблеми.

Серед заарештованих є два члени Верховної ради Вірменії — Ашот Манухарян і Хачік Стамболтсян. Газета „Правда", орган ЦК КПСС, повідомила також про звільнення, або перенесення на інші місця праці 49 партійних й урядових високих чиновників у Вірменії. Усіх їх прокуратура обвинувачує у злонаміренні, використовуванні влади для збільшення ворожнечі між народами і в перекупстві.

Знавці підсовєтської проблематики кажуть, що сама комуністична система, від Політбюра починаючи і на голові колгоспу кінчаючи, побудована на фальші і перекупстві і тому говорити сьогодні про перекупство, після 70-річчя існування совєтської влади, виглядає на кпини.

„Правда" також повідомила, що з Єревану до Москви повернувся голова Ради Міністрів СССР Ніколай Рижков, який очолює урядову комісію для ліквідації наслідків землетрусу. Він заявив кореспондентам, що недавно прийняте рішення у справі Нагірного Карабаху, автономної області, якою від тепер управлятимуть з центру в Москві, є в інтересі обидвох республік, Вірменії й Азербайджану, тому це рішення треба вважати розумним компромісом. „Ніхто не може вважати зміни статусу перемогою чи прогрою, бо воно було подиктоване одним тільки бажанням: зупинити ворожнечу між народами і дозволити людям жити в мирі", — заявив Рижков кореспондентам, які були зацікавлені також і тим, як будуть реаґувати на ці зміни місцеві патріоти. Але Рижков відмовився від всяких коментарів на цю тему.

В АМЕРИЦІ

РОНАЛД БРАВН, КОЛИШНІЙ помічник сенатора Едварда Кеннеді та Джессі Джексона зібрав потрібні голоси серед демократів, щоб бути обраним предсідником Демократичної партії. Коли це здійсниться то він стане першим неґром, що займе пост предсідника одної з головних американських політичних партій. Р. Бравн перебере кермо Демократичної партії в час, коли демократи стараються всіми силами зупинити перехід своїх консевативних білих виборців до інших політичних угрупувань. Чи таке потягнення оправдає себе політично, покаже тільки майбутність.

РЕЧНИКИ ВИДАВНИЧОЇ фірми Саймон енд Шустер подали до відома, що їхня фірма буде видавцем спогадів і вибраних промов колишнього президента Роналда Реґена. Це повідомлення було великою несподіванкою для видавничої індустрії, бо всі були під враженням, що Р. Реґен не є зацікавлений у писанні своїх споминів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи зміна політики ЗСА супроти СССР?

Джордж Буш запевняв у своїй виборчій кампанії, що він був льояльним віцепрезидентом, ніколи публічно не виступав проти Реґена, але не був і не буде стовідсотковим наслідувачем політики Реґена. Засвідчив це вже персональний склад його Уряду, в якому найважливіші пости — державного секретаря, секретаря оборони (військових справ), дорадника у справах крайової безпеки і шефа штабу Білого Дому — зайняли нові люди.

В минулонедільному числі „Ню Йорк Таймсу" появилася обширна стаття, в якій якийсь близький співробітник Буша, що застеріг собі анонімність, інформує, що Джордж Буш матиме інший, як Реґен, підхід до розмов із Михайлом Ґорбачовим чи його державним секретарем Едуардом Шеверднадзе. Бушеві, — читаємо, — не залежить на подробицях редукції різних родів війська, зате він прагне використати ситуацію, у якій опинився Ґорбачов (господарська криза, національні рухи і внутрішня опозиція), щоб договоритися з ним про різні складні проблеми у широкому світі.

Тому Буш не квапиться до наступної конференції на вершинах і не погоджується з Реґеном щоб у 1991 році відбулася у Москві міжнародна конференція у справі прав людини з участю ЗСА. Буш теж не є таким фанатичним, як Реґен, прихильником протиракетної оборони з космічного простору (т. зв. зоряна війна), що є сіллю в оці Ґорбачова. Буш натякав уже у своїй виборчій кампанії, що він підтримує потребу дальших дослідів над винайденням цього роду оборонної зброї, але не вважає цієї справи за військовий пріоритет. Тому він більше, як Реґен, схильний до компромісу в цій справі з Ґорбачовим в заміну за занехання Москвою киринити в різних проблемах широкого світу. Можна здогадатися, що Бушеві залежить тут головно на замиренні на Близькому Сході, де СССР солідаризується з Ясіром Арафатом, щоб скликати міжнародну конференцію під патронатом Організації Об'єднаних Націй, проти чого був Реґен, та що Буш наполягатиме на Ґорбачова, щоби той припинив фінансову допомогу й достави зброї сандіністському режимові в Нікараґуа.

Щоб осягнути успіхи в цих задумах — треба довшої дипломатичної підготови. Тому Буш ставить на першу чергу наради з західньоевропейськими союзниками Америки, щоб переконати їх, що треба вести суспроти СССР скоординовану політику, а не перешкоджати один одному, як це дотепер бувало. Відсутність одностайного фронту Заходу супроти Москви виявилася особливо за останніх відвідин у Москві президента Франції Франсуа Міттерана і західньонімецького канцлера Гельмута Коля. Особливо Америка — ще за урядування Реґена — поставилася дуже холодно до ідеї великої допомоги Заходу для рятування СССР від економічної катастрофи і Буш у цій справі погоджується з Реґеном.

Згадана стаття „Ню Йорк Таймсу" твердить, що Буш перевів уже довгі наради зі своїм державним секретарем Джеймсом Бейкером і дорадником у справах крайової безпеки колишнім генералом Брентаном Скрофортом, але усі наради не закінчені, бо відсутнім був секретар оборони колишній сенатор Джан Тавер. У всякому разі Джордж Буш буцім то устійнив пріоритет — спершу стрінутися і порозумітися з головними партнерами з бльоку НАТО і перевірити різними дипломатичними каналами, в яких справах можна договоритися з Москвою— крім започаткованих Реґеном переговорів щодо редукції далекосяжних ракет і конвенціональної зброї. З цілої цієї обширної статті в „Ню Йорк Таймсі" виходить, що Джордж Буш знаменито орієнтується у проблематиці Сходу Европи та клопотах Ґорбачова і що він буде більше, аніж це було за Реґена, особисто цікавитися закордонною політикою. Відомо, що Реґен покладався надто на державного секретаря Джорджа Шулца, який квапився до організування зустрічів на вершинах Реґена з Ґорбачовим і йшов на руку екстремному урядові Ізраїля так далеко, що відмовив був візу Ясірові Арафатові чим скомпромітував Америку.

Іван Боднарук

СИМВОЛ КРУТ

Ніяка геройська смерть не є даремна, бо залишає традицію геройського вчинку. Це передовсім треба сказати про геройську смерть українських вояків під Крутами 29-го січня 1918 року.

Коли Українська Центральна Рада проголосила незалежність України, московські орди пішли на нашу батьківщину, щоб у зародку здушити відроджену українську державність. Було це тоді, коли в Берестї Литовському українська делегація вела мирові переговори з Центральними державами. Нападом на Київ рішила большевицька Москва припинити формування української держави та не допустити до заключення Центральною Радою сепаратного мирового договору з Австрією, Німеччиною, Туреччиною і Болгарією.

Оборону Києва доручив український уряд Семенові Петлюрі, а мав він до свого розпорядження тільки військову юнацьку школу, курінь Січових Стрільців та свіжо створений Слобідський Гайдамацький Кіш. А проти тих слабих українських сил ішло з півночі 6,000 озвірілих московських матросів із Муравйовим на чолі. Тому Центральна Рада звернулася зі закликом до молоді, щоб допомогла боронити загрожену українську державність. Зголосилося кількасот юнаків, гімназійних учнів і студентів Київського університету, і з них створено студентський курінь.

З невеличким військом рушив Симон Петлюра на Лівобережжя, щоб москалям загородити дорогу до української столиці. А тим часом у Києві збольшевичені російські робітники підняли повстання і розпочалися вуличні бої. Петлюра був приневолений вертатися до Києва для оборони Центральної Ради.

Полчищам Муравйова заступила шлях на українську столицю студентська молодь 27-го січня 1918 року на станції Крути, 120 кілометрів на північний схід від Києва. Стали большевики обстрілювати Крути із станції Бахмач, а 29-го січня біля полудня пішли в наступ. Командиром українського війська був полк. А. Гончаренко, автор статті „Бій під Крутами" у книжці „Корпус Січових Стрільців".

Бій під Крутами був це на швидку руку заімпровізований спротив, тому з військового стратегічного боку став він предметом різних закидів і полеміки. Зате з морального боку його значення дуже велике і так, розглядаючи бій крутянців, треба його вважати нашою моральною перемогою, бо як каже поет Боєслав „чин на віки став юности мітом".

У нинішній боротьбі нашого народу проти московського комунізму чуємо гомін Крут. Так, дивлячись на події у сучасній Україні, бачимо, що українська національна революція не скінчилася під Крутами, а продовжується і скріплюється з кожним днем. Велике моральне значення самопосвяти крутянців підкреслює В. Янів в останніх трьох строфах поезії „Крути":

І впали всі
і не спинили
Нового наїзду варвар
Та всі лягли, а не спочили
Добули славу і нам лишили
Безсмертний взірець
Геройства чар.
Скажи, що звершено наказ
Хай не сумує: На руїні
Збудуємо нові твердині
І в бій підемо другий раз
Скажи, що шлях
покажуть Крути
Що замість терня ореол.
Про Україну всім почути
Що Україні вічно бути
Бо світа це новий престол.

Щоправда, з військового становища, бій під Крутами був однією з найбільших трагедій в українській історії. Адже він не міг змінити ходу тодішніх подій і в нічому його не змінив та був трагічним епізодом, епізодом, який кидатиме завжди понуре світло на тодішні українські внутрішні відносини, коли могли післати в бій проти північного ворога мільйонову армію, а довелося обороняти доступ до столиці кільком сотням невишколених юнаків. Але з виховного морального боку, бій під Крутами не був програним боєм, бо крутянські юнаки жервою свого життя заманіфестували бажання одчайдушно боронити акт проголошення незалежности України.

Тому в січні, в місяці великих роковин, треба нам усім схилити голови перед Жертвами Крут і тими всіма подіями, які з кожним роком чимраз дальші від нас, і з кожним роком нашим серцям ближчі.

Героїчна смерть трьохсот юнаків під Крутами знайшла широкий відгомін у нашій літературі. Оспівав її навіть Павло Тичина, коли ще не писав пеанів для московських сатрапів і не прославляв колгоспного раю. Під безпосереднім враженням крутянської Голготи, мабуть написав Тичина чудову поему „Скорбна Мати", елегію на муки Марії-України, безсмертну персоніфікацію нашої батьківщини, де біблійну тему достосував до українського ґрунту.

Вшанували крутянських героїв віршами також такі поети, як В. Янів, Міра Гармаш, Ол. Олесь, повстанець Боєслав та багато інших.

Вірш Міри Гармаш „29-го Січня 1918" кінчається так:

На Аскольда могилі
поховали їх
І хоч нарід
ще й дотепер закутий
Та він живе,
бо смертю молодих
Він смерть переборов там,
де містечко Крути.

Юрій Шерех

В. ДОМОНТОВИЧ І МИ

II.

Загальновідомо, що Домонтович — літературний псевдонім видатного археолога й етнолога Віктора Петрова. Біографія Петрова в роках 1942 — 56 де в чому непевна. Існує погляд, що в роки війни він був закинений на німецький бік фронту з завданням шпигунства чи то проти німців, чи то проти української еміграції. Цей погляд безнастанно суґерують совєтські джерела. Самі ці джерела досить плутані й повні суперечностей. Тут не місце аналізувати всі деталі. Це частково зроблено в редакторовій статті, вміщеній у третьому томі прози Домонтовича, виданому „Сучасністю" 1988 року, на ст. 547-554. Якщо триматися суворо й виключно фактів, то причетних фактів є два:

1. 18-го квітня 1949 року Петров вийшов зі своєї кімнати в Мюнхені і більше не повертався. За кілька часу, не менше, як рік, він виринув у Совєтському Союзі, в Росії. (На Україну він повернувся лише 1956 року, три роки після смерти Сталіна). Як подала його господиня-німкеня, він вийшов у супроводі двох чоловіків, сказавши, що іде до Міттенвальду. Чи це був добровільний вихід чи під загрозою, ми не знаємо.

2. 1965 року Петров дістав орден „Вітчизняної війни першого ступеня" за дії в запіллі ворога під час війни.

Ніяких конкретних актів шпигунства з боку Петрова покищо не вказано. Можливості для цього він ледве чи й мав. У роки війни він був при другорядній німецькій частині і з її доручення редаґував журнал „Український засів". Що він міг тут вивідувати? Після відступу німців з України він працював у берлінському Українському Науковому Інституті. Теж замале поле для шпигунської діяльности. По війні, в Фюрті, а потім у Мюнхені, він не стояв у зв'язку з проводами різних політичних груп.

Справа з орденом теж виглядає підозріло. Насамперед, треба згадати, що це не було якесь спеціяльне, персональне відзначення. Брежнєвський режим урочисто відзначав двадцятиліття кінця війни. Ордени надано 2,000 осіб, Петров був один з них. Загальновідомо, що в Совєтському Союзі фабрикують злочинців, коли треба. (Відоме правило: була б людина, а справа знайдеться). Менше відомо, що, коли треба, фабрикують і героїв. Як фабрикували Стаханова й „знатних доярок", так могли фабрикувати й напевне це робили, й героїв війни. А мати героєм шпигунства видатного вченого, та ще й українця, це ж блискучий приклад і зразок для майбутніх поколінь! Сам він загрози вже не становив, йому було 71 рік, за чотири роки він помер.

Пригадую, коли тяжко цькованого перед тим Олександра Білецького несподівано для нього і для всіх інших „обрано" до Академії Наук, він, зустрівши мене, сказав:

— Чи ви знаєте, що мене призначили українцем?

Так і Петров міг сказати, прочитавши про свою нагороду.

— Чи ви знаєте, що мене призначили героєм?

Формально могло бути (хоч тут ми вже в ділянці гіпотез, а не фактів), що, — коли правду каже „Советская археология" 1, 1970, — Петров, бувши в 1941 році в 41-ій гвардійській дивізії, був перекинений серез фронт і опинився в німецькому запіллі. Хоч він ніякої справжньої шпигунської діяльности там не провадив, він був у відповідних списках. Про нього згадали 1949 року й вивезли до СССР. 1965 року його знову розкопали в тих списках і включили до тих 2,000 героїв війни.

Засада демократичного судочинства — особа не винна, поки не доведено її провини. Провини (в нашому розумінні) чи то пак героїзму (в совєтському) Петрову не доведено. Факти краще вкладаються в наше розуміння, ніж ув офіційне совєтське. Хоч, звичайно, повністю вони невідомі, і не можна нічого бути абсолютно певним

Та припустімо навіть найгірше, що совєтська версія правдива. Чи означало б це, що твори Домонтовича треба виключати з нашої літератури й культури.?

„Літературна Україна" з 18-го червня 1987 року інформувала про партійні збори київської письменницької організації. Перед тим письменники домагалися дозволу друкувати твори заборонених письменників, зокрема Винниченка. Виступив член Політбюра, секретар ЦК Компартії України Ю. Єльченко. Він сказав:

„Це питання принципове — питання нашого ставлення до особистости письменника, як громадянина... Винниченко став активним діячем контреволюції, добровільно порвав зі своїм народом... Ось чому до видання навіть деяких, так би мовити, несуперечливих творів Винниченка слід усе таки підійти з політичних, партійних позицій..." — себто не видавати.

Якби хтось намагався вилучати явища культури з історії через недогідність біографії даного діяча, він поводився б у дусі Єльченка, „по-партійному". Ми не можемо по-сталінськи робити білі плями на мапі нашої літератури через незгоду з біографією письменника. А в випадку Петрова і поготів, бо вина його не доведена; бо навіть, якщо він підписав якесь зобов'язання, він робив це не з переконання, а під тиском, як писав, під тиском свою „Пісню про Сталіна" Максим Рильський; а творче обличчя Домонтовича не заплямоване. Найімовірніше, що і Петров не був тим, чим його хоче зробити КҐБ, а Домонтович уже напевно не був. Домонтовичева особиста поведінка була без закиду, а його місце в історії нашої літератури визначне. Недаремно УРЕ ні в першому, ні в другому виданні ні словом не згадала Домонтовича.

Свого часу видання творів Винниченка вважалось

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ялинку і екологію

Після Водохрища „за старим календарем" я рішила, що час попрощати мою гарну пахучу ялинку, скинути із неї усі цяцьки та прикраси і... рішити, що опісля з нею зробити.

Досі шлях ялинки був завжди такий самий — на смітник, з якого смітярі забирали її на своє вантажне авто та вивозили разом із усіми іншими відпадками. І кожного року, ми бачили ці викинені на смітник ялинки десятками на своїй вулиці, як теж переїжджаючи Ню Йорком на його вулицях.

Але ось цього року у нашому місті коротко після 25-го грудня, значить, Різдва, так, як його тут святкують, появилася велика відозва-заклик, до мешканців, щоб не викидати ялинок, а дарувати їх разом із своєю працею на окрему ціль — рятування берегів Атлантійського океану, що так близько до нас, а поступово загибає, з року в рік. Однак цих ялинок у нашому місті для рятування екологічних проблем не було багато, саме з інших причин. Щораз менше людей шукає за справжніми свіжими ялинками, — із уваги на високу їхню ціну і тому, що продавці дістають їх далеко перед святами Різдва і вони відтак не втримуються у теплих хатах.

Дотого тепер, коли думки і очі усіх звернені на щораз більші екологічні проблеми у світі, насувається у кожного питання, чи годиться кожного року для своєї короткої приємности витинати стільки шпилькових дерев, навіть коли вони засаджені з призначенням на таку ціль? Чи можна кожного року зрубувати тисячі сосон і ялиць лише на те, щоб дозволити їм вмирати у штучних прикрасах наших домів? Чи не болить нас серце, коли бачимо їх відтак обідраних із цієї краси, як простягають вони до неба свої напів, а то і зовсім голі рамена, скинені на смітник?

На цю тему пише американська і европейська преса, бож охорона довкілля із зростом світового населення і занечищення повітря різними хемічними випарами, які люди уживають — це тепер одна із головних проблем.

Шпилькові і листясті ліси неймовірно меншають і це саме із вини тих людей, які так захоплюються красою лісів, чи красою однієї зеленої пахучої ялинки, що прикрашує їхню вітальню у короткі різдвяні дні.

Кислотний дощ, а передусім, як вказують на це европейські дослідники, кислотна мряка — це найповажніші вороги шпилькових дерев і їхню смертельну руку можна вже дуже добре завважити, проїжджаючи Европу. Але не лише дощі та мряки нищать дерева, нищать їх також браки природних складників землі, на яких вони виростають, різні пошесті XX сторіччя, що кидаються на дерева, чи вогні, що з'їдають в ЗСА великі терени лісів, в більшості спонукані таки людьми.

Роздумуючи над цим усім, що ще кілька років тому було б хіба викликало у нас усмішку, — святочно складаю нашу непотрібну вже ялинку, як жертву для екологічної боротьби на побережжі Атлантійського океану. Може це заспокоїть трохи мою совість, адже досі кожного року я прикрашувала хату живою ялинкою, яка після кількох днів кінчала своє життя на смітнику, а ще могла довгі роки радувати людей своєю красою в оточенні зелені природних лісів.

О-КА

Богдан Кравців

НЕВІДОМИЙ СТРІЛЕЦЬ

Не виплакуй єдиного, мати,
не чекай свого сина.
Не знайшли в ньогоймення,
тільки стяжку знайшли злотосиню.

Поховали тайком твого сина
друзі цьковані, гнані —
на високім хресті карбували
Його ймення: Незнаний.

І прийшли матері із батьками —
всі, хто втратив дитину,
і собі — твого сина забрали
стосоттисячним — Сину!

І прийшли і — проходять безвпину
ті, що він їх прикликав:
Йдуть полки і бриґади,
іде армія знову велика.

Іде військо, що з ним виряджала
ти колись свого сина,
і, щоб з ним повернувся у славі —
у Покрови просила.

Товариство стяги похиляє
і вітає ясою
твого сина — вождя тих, що впали
невідомі у бою!
1926

(Вірш із збірки поезій „Зібрані твори", том 1-ий.)

Андрій Качор

ЗДОРОВЕ ГАСЛО ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

(З приводу 100-річчя з дня народження інж. Ю. Павликовського, лідера української кооперації в Західній Україні.)

II.

Ю. Павликовський, в одному і другому товаристві, постійно пригадував, що господарсько-кооперативну працю треба удуховлювати, тобто вважати її не головною ціллю самої для себе, але трактувати її, як важний засіб, що веде до головної всеукраїнської мети, бо цього вимагає добро нації.

А за доброї нації, український кооперативний рух під проводом Ю. Павликовського, вважав усе те:

— Що скріплює націю, як самостійну етнічну цілість серед інших народів;

— Що помагає її (нації) в самостійному господарському й культурному розвиткові;

— Що підносить її духову і матеріяльну творчість і ступінь заспокоювання її моральних і матеріяльних потреб;

— Що скріплює тугість народу і внутрішню гармонію у співпраці громадянства;

— Що допомагає нації у творенні власної культури й цивілізації, як вислідної духовного наставлення праці народу".

Щойно тоді зможемо, як нарід, духово і морально здоровий та матеріяльно забезпечений, дійти до досконалости своєї самоорганізації, тобто до власної держави.

Притримуючись тих засад українська кооперація дуже скоро стала наймогутнішим суспільно-громадським рухом у Західній Україні. Для ілюстрації вистачить згадати, що у 1921 році діяло всього 579 кооператив, які об'єднували 169,000 членів, а з кооперативних централь тільки одна „Народня Торгівля" у Львові (централя споживчих кооператив) працювала вже нормально. А вже у 1924 році відновив свою діяльність, на нових модерних зразках „Крайовий Молочарський Союз „Маслосоюз", як крайова централя молочарських кооператив, організується нова централя для сільсько-господарських кооператив „Центросоюз" із самостійними підбудовами в краю, оформлені, як Окружні і Повітові Союзи Кооператив, Крайовий Союз Кредитовий" переорганізовується на справжню кредитову кооперативну централю під назвою „Центробанк", а Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові виростає у велику ідейно-ревізійну централю для всіх українських кооператив.

Як виглядала кооперативна праця найкраще показують цифри росту за час 10-ти років. Ось вони:

	1926 р.	1936	зріст %
Кількість кооператив членів РСУК	1,510	3,097	105
Кількість членів у кооперативах	197,000	587,000	198
Торги в польських злотих	48 міл.	115 міл.	140
Власні фонди кооператив	4,5 міл.	27 міл.	500
В кооперації працювало людей	5,000	14,037	180

Це ті найважливіші показники матеріяльного росту української кооперації у знищеній війною країні, але найбільші осяги були ідейно-морального характеру, яких не можна представити ніякими цифрами, ніякою статистикою, бо це сила, яка не підлягає законам, що володіють фізичним світом.

Українська кооперація в тому часі базувала свою працю на взаємній пошані й довір'ю людини до людини, шануючи в людині людську гідність, особистість і вільну думку. А найважливіше: українська кооперація навчила своїх членів, а зокрема провідників кооперативного руху служити своєму ближньому, як своєму братові, а особливо вона, українська кооперація, поставила себе на службу українській громаді і цілому українському народові у його змаганні до добра й краси.

Це був вислід здорового гасла громадської праці, який може бути, і повинен бути, прикладом для нашої громадської праці у діяспорі тепер.

На закінчення треба ще подати короткий життєпис цього великого кооперативного лідера.

*
* *

Юліян Павликовський народився 20-го липня 1888 року в родині о. Володимира Павликовського, в селі Сенькові, Радехівського повіту в Західній Україні. Гімназійну науку закінчив іспитом зрілости 1906 року в Бродах в роках 1907-1910 закінчив студії права у Львівському університеті, а відтак у Відні студіював агрономію, яку закінчив у 1914 році дипломом інженера-агронома. У 1915-23 роках працював в т-ві „Сільський Господар" у Львові, як керівник господарської відбудови наших сіл, а рівночасно у 1920 році перебрав ініціятиву і провід у відновленні та розбудові української кооперації у 1920-44 роках. Спершу, як керманич Крайового Комітету Організації Кооператив (ККОК) у 1920-21 роках, а відтак, як президент відновленого Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові. Він директор „Народної Торгівлі" в 1923-39 роках, голова Надзірної Ради „Маслосоюзу" в рр. 1926-39, і член багатьох інших громадських установ і організацій.

Він був членом НТШ, співосновником і членом Президії Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО). Від цієї політичної партії був в роках 1930-39 сенатором до польського сенату, членом Хліборобської Державної Ради від української кооперації. Учасник міжнародних кооперативних конгресів і з'їздів. Автор багатьох наукових праць і статтей з господарсько-кооперативної тематики. Викладав аграрне законодавство

(Закінчення на стор. 4)

Наля Бистряник
Simsbury, Ct.

Дебютантки
Вечерниць
„Червоної Калини"

субота, 4 лютого, 1989
Loews Glenpointe Hotel, Teaneck, N.J.

Ліля Гноа
Holliswood, N.Y.

Таня Драган
Cos Cob, Ct.

Христя Крозіер
Croton-on-Hudson, N.Y.

Галина Кузишин
Maspeth, N.Y.

Рома Мазурець
Piscataway, N.J.

Мотрія Макаревич
San Mateo, Ca.

Наталка Остап'як
Pine Brook, N.J.

Ірена Ракоча
East Brunswick, N.J.

Наталія Ратич
Edison, N.J.

Віра Сивенька
Rocky Hill, Ct.

Наталка Сиротюк
Somers, Ct.

Ярина Ференцевич
Jersey City, N.J.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ПОДАВ до відома, що плянується побудувати глибокий рів довжиною чотири милі на границі ЗСА і Мехіко щоб бодай частинно запобігти перевозові наркотиків і переходові нелегальних імігрантів. Цей рів має бути в околицях Сан Дієґо, де границя між обидвома країнами не має жадного природного заборола тільки піскову рівнину, що й улегшує всякі незаконні переходи і перевози.

ЕРІХ ГОНЕКЕР, керівник комуністичної партії Східньої Німеччини, виступаючи на прийнятті на честь прем'єрміністра Швеції Інґвара Карльсона, заявив, що до кінця 1990 року Німецька Демократична Республіка зменшить свої збройні сили на 10,000 вояків і старшин, а також поставить „у стан замороження" 600 танків і 50 літаків. Представник Державного департаменту у Вашінґтоні Чарлз Редман заявив, що З'єднані Стейти Америки одобрюють рішення Східньої Німеччини і висловив надію, що воєнна стратегія НДР й інших комуністичних країн, членів Варшавського Пакту, буде переорганізована на оборонну стратегію.

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 26-го січня 1989 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ЕЛІСАВЕТА САВЧУР

ПАНАХИДА в неділю, 29-го січня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Humiston, **Кергонксон, Н. Й.**

ПОХОРОН в понеділок, 30-го січня 1989 р. о год. 10-ій в церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й., звідки Тлінні Останки будуть перевезені на на цвинтар св. Духа у Гемптонбурґ, Н.Й.

Горем прибиті:
донька — ОКСАНА з мужем ВІКТОРОМ АЙКОЛІНО
внуки — КАРЛЬОС І ПАВЛО

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого Мужа, Батька і Сина

бл. п.

ОСТАПА КВІТКОВСЬКОГО

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

Гемтремк, Миш. у вівторок, 31-го січня 1989 р., о год. 7-ій веч. в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття Ірвінґ, Тексас, в середу, 1-го лютого 1989 р., о год. 7-ій веч. в церкві св. Василія Великого.

Про молитви просить родина
МАРТА, АДРІЯН І МАРІЯ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Дорогої і Незабутньої
МАМИ І БАБУНІ

бл. п.

СВЯТОСЛАВИ ЖУКОВСЬКОЇ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в середу, 8-го лютого 1989 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Йосафата в Воррен, Миш.

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.
Дочка — РЕНАТА ГОРОДИСЬКА з чоловіком д-ром ОРЕСТОМ
Внуки — СОНЯ, МИРОН І ЛІЛЯ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
Дорогого МУЖА

бл. п.

ВАСИЛЯ ЄРЕҐИ

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відслужені

4-го лютого 1989 р.

в українській католицькій церкві СЛУЖБУ БОЖУ відправить Кир Михайло Гринчишин в Парижі, Франція;
в церкві св. Володимира, год. 9-та ранку відправить о. парох Ю. Осадца в Українському Селі, Glen Spey, N.Y.;
в церкві св. Івана Хрестителя, год. 8-ма відправить о. Й. Панасюк, Виппані, Н. Дж.

Про молитви за спокій душі Покійного просять, залишені:
Н. ЄРЕҐА з Родиною

•

На Фонд Оборони Людських Прав в Україні жертвують:
Наталія Єреґа $100.00
та проф. Евген Грицай $100.00

В ШОСТУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ, ЯК З ВОЛІ БОЖОЇ ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ
мій Дорогий і ніколи Незабутній ЧОЛОВІК

бл. п. проф.

САМІЙЛО П. МУХИН
(СЕМЕН ПИЛИПОВИЧ)

буде відправлена

ПАНАХИДА

на Фльориді

Спи спокійно, Ти вічно будеш жити у моєму серці.

За молитви за спокій душі Покійного просить
дружина — МАРІЯ

З великим смутком повідомляємо Рідню і Знайомих, що дня 17-го січня 1989 року помер у Філядельфії, Па. на 88-му році життя
наш БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п. д-р мед.

Теодозій Сенковський

колишній Український Січовий Стрілець, учасник Визвольних Змагань.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися: ПАНАХИДА в п'ятницю, дня 27-го січня о год. 8-ій в похоронному домі Насевичів при Tabor Road. **ПОХОРОН у суботу, 28-го січня 1989 р. о год. 9-ій ранку з церкви Царя Христа на український католицький цвинтар на** Fox Chase.

Дочка — МАРТА, з чоловіком ОСТАПОМ ТАРНАВСЬКИМ
Син — АНДРІЙ, з дружиною МАРІЄЮ
Внуки —
МАРКО ТАРНАВСЬКИЙ, з дружиною ІЄЮ
МАКСИМ ТАРНАВСЬКИЙ, з дружиною УЛЯНОЮ
СОНЯ СЕНКОВСЬКА
Правнуки —
ІВАНКО ПАСІЧНИК ТАРНАВСЬКИЙ
СТЕФАНКО ПАСІЧНИК ТАРНАВСЬКИЙ
а також дальша Родина в Америці та в Україні

Здорове гасло...

(Закінчення зі стор. 2)

в Українському Університеті (таємному) у Львові і кооперацію на різних кооп. курсах у Галичині і в УТГІ та УВУ на еміграції.

Від 1944 року на еміграції в Німеччині, де очолював Об'єднання Українських Кооператив у Мюнхені. Тут і помер 28-го грудня 1949 року. Поховано його на цвинтарі „Вальдфрідгоф" у Мюнхені, а звідтіля, за старанням його дружини Ірини Павликовської, та за дозволом Верховного Архиєпископа, Кардинала і нашого Патріярха Йосифа, його тлінні останки перевезено і похоронено 3-го вересня 1972 року в крипті Собору св. Софії в Римі.

Ця коротка стаття про „Здорове гасло громадської праці" присвячена Ю. Павликовському в 100-ті роковини з дня його народження і дуже скорочений життєпис хай пригадають нам його світлу постать та будуть рівночасно нашою подякою за його велику, а тепер вже призабуту, громадську працю, за його шляхетні ідеї, які він протягом цілого життя проповідував. Склонім перед його тінями свої голови і обіцяймо собі, в своєму серці, працювати також, як і він для добра українського народу, під тим самим гаслом: „у об'єднанні власних сил — до добра й краси", бо тільки в той спосіб можемо сплатити йому наш борг вдячности і гідно вшанувати його світлу пам'ять.

ГРОМАДЯНАМ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки порадили якнайскорше покинути Кабуль, столицю Афганістану, а якщо можливо тимчасово взагалі виїхати з країни у перехідному часі, який може бути кривавим після залишення Афганістану совєтськими військами. Державний департамент ЗСА опублікував спеціяльний заклик в цій справі, у якому говориться, що ситуацію в околиці Кабулю треба вважати загрозливою і небезпечною для життя. В Кабулі є ще 12 американських громадян, переважно урядовців нижчої ранги в амбасаді ЗСА. Загально думають, що коли Кабуль покинуть американці, то також інші не ризикуватимуть життям. Навіть комуністичні країни, сателіти Москви, Болгарія, Чехо-Словаччина і Мадярщина, поспішно евакували своїх дипломатів до Індії. Совєтські офіційні речники кажуть, що вони забезпечуватимуть Кабуль харчами і всім потрібним, але в цьому випадку доля Кабулю більше залежатиме від повстанців-муджагедінів, як від СССР і місцевого комуністичного режиму, який не має жадних шансів втриматися при владі.

У ФІЛІППІНАХ ДАЛІ ведеться підпільна боротьба комуністичних партизанів проти урядового війська і адміністрації президента Коразон Акіно. В середу, 25-го січня ц. р., партизанські групи навіть зробили спробу захопити районний центр Еспірату. Загинуло під час боїв декілька урядових вояків, а партизани, під прикриттям ночі, замели за собою сліди і втекли в джунглі. Інша група партизанів в тому самому часі вела наступ на містечко Кабайо. Якщо б не присутність американських вояків у Філіппінах і їхні бази, партизани напевно вели б більш відважні і частіші акції проти урядового війська. Цю думку підтвердив також міністер закордонних справ Австралії Гарет Еванс, який недавно відвідував Філіппіни. На його думку американські бази є стабілізуючим фактором на Архіпелагу.

В ХОРВАТСЬКОМУ ЖУРНАЛІ „Старт" надрукували інтерв'ю з Мілованом Джіласом, 77-річним югославським дисидентом, який довгий час перебував на „внутрішньому вигнанні", подібно, як академік Андрей Сахаров. Джілас заявляє, що не дивлячись на існування комуністичної системи в Югославії, якою він, очевидно, незадоволений, в душі він залишається революціонером. „Я революціонер не у понятті проповідування насильного перевороту в країні, — сказав Джілас, — я революціонер скоріше в інтелектуальному змислі, змислі повного відкинення і заперечення практичної вартости комуністичної системи". Джілас вважає, що комуністична ідеологія потребує основної зміни, бо інакше вона призначена на завмирання.

Відбувся урочистий Фестиваль 40-ліття поселення українців в Південній Австралії

Відколи українці були змушені в силу обставин покидати свій рідний край та поселюватися в чужі заморські країни, піонерський ентузіязм був завжди їхнім вірним „супутником", а також і глибока віра в себе та свої успіхи. Не завжди наші поселенці були вдоволені зі своїх перших піонерських здобутків, тому що не завжди була до них доля та довкілля щедрими. Одначе, декади у нових країнах промощували їм шляхи, і роки терпінь та сподівань увінчувалися успіхами, лишаючи спомини та почуття душевного вдоволення. Однією з найновіших країн нашого поселення, яка була для багатьох своєрідним „таємничим сфінксом", через своє географічне положення, є країна „Південного Хреста", меланхолійна та успокоююча своїми фльорою і фавною — соняшна Австралія, яка гостинно прийняла наших перших поселенців, що сталося сорок років тому.

І тому не дивно, що українська громада Південної Австралії, яка є найстаршою українською громадою в Австралії, вирішила гідно та урочисто відзначити цей ювілей сорокліття нашого поселення великим та багатим своєю програмою фестивалем, маніфестуючи перед австралійським суспільством нашу здібність вмілого загосподарювання у новій країні, нашого великого вкладу в економіку та культуру цієї країни та нашу щиру вдячність за її гостинність до нас.

З ініціятиви управи Української Громади Південної Австралії (УГПА) було покликано Діловий комітет відзначення сорокліття українського поселення у Південній Австралії, очолити який доручено авторові цього репортажу. Місяці підготовчих плянувань, дружня співпраця та спільне бажання успішного завершення цього великого проєкту увінчалися повним успіхом в погідний недільний день, 6-го листопада 1988 року, коли у зеленім та просторім парку Бонайтон над мальовничим берегом річки Торренс біля центру міста Аделяйди прибуло понад дві тисячі українців і чужих гостей, а також і запрошених раніше стейтових членів парляменту, сенаторів та посадників і їх заступників.

Вже два дні перед фестивалем встановлено великі та менші шатра для мистецьких виставок усіх видів нашого українського мистецтва, включно з образотворчим, а ткож і великі шатра для наших харчових відділів і напитків. Поставлено там і великих розмірів сцену для показів ноші та танцювальних й інших мистецьких виступів. Хоч Фестиваль розпочався о годині 11-ій ранку, офіційно відкрив його Кріс Самнер, міністер етнічних справ, який є рівнож і генеральним прокуратором, годину пізніше, щоб дозволити багатьом гостям бути присутніми. Після короткого привітання запрошених гостей та багатьох присутніх голова Ділового комітету передав дальше ведення програмою Фестивалю пані Зої Калинюк, якій доручено обов'язки майстра церемонії, а також і заповів „господиню" фестивалю п-ні Маріянну Ситник.

Молодеча оркестра під кермою Матушевського виконала австралійський національний славень, після якого слідував український славень „Ще не вмерла Україна", які створили відповідний настрій для святочного слова міністра Кріс Сомнера. Достойний гість підкреслив великий вклад української еміграції та інших етнічних груп у розбудову Австралії, зокрема у Південну Австралію, запевнив про незмінність державної політики про багатокультурність, а також і висловив віру в те, що всілякі „безпідставні оскаржування нашої спільноти та інших, будуть завжди безуспішними перед законами цієї країни". Бажав нам дальших успіхів для спільного добра. Нагороджено його бурхливими оплесками. Після цього привітальне слово виголосив від опозиції „шедов" міністер етнічних справ Л. Дейвіс. Третім промовцем був заступник посадника Аделяйди Дін Файдок, який висловив українській громаді признання за великий вклад в економічнім та культурнім секторах міста, стейту і країни. Він побажав нам дальших успіхів та розвитку.

Після обідньої перерви, під час якої спорожніли наші харчові „столи", в спеціяльно спорудженому шатрі визначні гості мали нагоду частуватися перекускою і напитками, під опікою наших молодих господиньок, які, крім всього, допомагали у великій мірі створенню в ці хвилини розвагової атмосфери. Показ історичної, національної та стилізованої нашими мотивами сучасної ноші, який був багатим і різноманітним та який був переведений уміло нашими „модельками" в супроводі пояснень вродливою п-ні Маріянною Ситник, заслуговує спеціяльного признання, про що свідчать спонтанні оплески присутніх, як вияви щирого захоплення. А тому Союзові Українок в Аделяйді — честь і слава!

І так як завжди і всюди, українські танки своєю барвистістю та мозаїкою ритмічної бальорости численних форм і рухів захоплювали та захоплюють усіх, і цим разом танцювальний ансамбль „Євшан" сколихнув та увів в екстаз присутніх, які, не зважаючи на гарячі промені сонця, зосереджували всю свою увагу на наших повних молодої енергії танцюристах. Молодому і талановитому керівникові і хореографові балету „Євшан" Вікторові Бовкунові наше щире признання за досконале віддзеркалення українського танцювального мистецтва. Ансамбль пісні і танку „Євшан", до складу якого входять, крім танцювальної групи, також оркестра, бандуристи та вокальна група, в цей день доповнили свій репертуар вокальним виступом дівочого квартету, який гарно проспівав ряд українських народних пісень. Завдячуючи відданій праці талановитого керівника та хореографа, а також відданості адміністратора ансамблю Василя Лабаза, віримо, що здобуток української громади в Аделяйді, яким є „Євшан", буде кріпнути та рости з кожним днем, даючи нам щораз то кращі плоди своєї творчої праці.

Молодеча оркестра радіо комітету під кермою Зигмунда Матюшевича-Матюшевського виступила в цей день зі своїм окремим репертуаром, а також „завоювали" серця присутніх наша наймолодша зміна танцювальної групи української школи, яка під фаховою кермою мистецького керівника і вчителя В. Лабаза „з душею" виконали точки свого багатого репертуару, який складався з деяких досить складних танків, призначених для фахових танцюристів, одначе наші наймолодші виконали їх чисто і вправно, за що присутні нагороджували їх рясними оплесками. Закінчено Фестиваль розгривкою льотерії.

Підсумовуючи день фестивалю, ми повинні ствердити його загальний успіх. Ми влаштували цей Фестиваль на публічнім, так би мовити, форумі, призначивши його у першу чергу для австралійської публіки, що було вповні оправдано, тому що австралійська публіка прибула на фестиваль у великій кількості. Ми бажали присутности на фестивалі представників стейтових та міських урядів, що також здійснилося. Ми бажали познайомити присутніх з українською культурою та історією у Південній Австралії, що осягнули нашими мистецькими виставками і сценічними виступами та виставкою „історії нашого поселення в світлинах", біля якої увесь час стояло велике число зацікавлених, оформлення якої так професійно і дбайливо виконали Галина Ващишин і Василь Лабаз. Цією виставкою особливо зацікавилися члени парляменту й інші запрошені гості, включно з заступником посадника міста Аделяйди. Присутні мали змогу насолоджуватися нашими мистецькими виступами на сцені, що давало їм також можливість краще пізнати українську душу та українську культуру. Усюди можна було відчути питому українцям гостинність, порядок та відсутність якогонебудь непорозуміння. Всі, хто прощався з нами, включно з посадницею міста Гайндмарш, висловлювали свої бажання, щоб подібні фестивалі повторювалися частіше. Безумовно, що не всі вірили в таку велику кількість присутніх, які прибудуть на фестиваль, бо, мовляв, в Аделяйді ще не було такого широких форм фестивалю. І тому дещо вагалися з приготуванням великої кількости харчів та страв. І тут нам на поміч прийшли „Леви" — наше спортове товариство, яке своїм „барбнек'ю" рятували зголоднілих гостей смачними „гамбургерами", ковбасками", та „чопсами", а члени цього товариства виконували „місію" кухарів, невтомно працювали протягом Фестивалю, аж до його закінчення.

Фестиваль 40-ліття нашого поселення у Південній Австралії відбувся успішно та без дефіциту, не зважаючи на те, що видатки були великі . А тому слід відзначити тих, які були керівниками поодиноких секцій нашого Ділового комітету, без великого вкладу праці яких було б неможливо цей фестиваль здійснити а саме: Петро Миронюк — організаційний референт, Василь Лабаз — мистецький відділ і реклама, Іван Полатайко — фінансовий референт, Степан Захарко — фінанси та спеціяльний координатор, Стефан Трушкевич — секретар, Михайло Добриденко — координатор спеціяльних доручень, Роман Щербань — координатор льотерії і мистецьких виставок, Дмитро Решітник — координатор впорядчиків та помочі на фестивалі, Володимир Дніпровий — електрична інсталаяція та його помічник Юрій Словачевський, Глина Ващишин — керівник оформлення „нашої історії у світлинах", Марійка Дністрянська — координатор харчових приготувань, Софія Гуменюк — спеціяльна дорадниця (пропаганда та льотерія).

Безумовно, що першим організатором Ділового комітету та згодом заступником голови Ділового комітету був інж. Северин Григорців, голова УГПА, який був найближчим дорадником голови та помічником протягом часу наших приготувань. Також організаційний референт УГПА відзначився своєю працею при підготові та збірці нагород для льотерії. Велику працю під час фестивалю вклали: Зоя Калинюк, майстер церемонії фестивалю, та Маріянна Ситник, господиня його. Ми не спроможні огорнути всіх осіб та помістити їхні імена в цім репортажі, які допомогли нам у підготові та проведенні фестивалю, та яких ми відзначимо згодом, одначе слід висловити вдячність нашому молодому ідейному підприємцеві Ярославові Бойкові, який допоміг нам безкоштовно випозичити „стоянів" (стендів) для образотворчих виставок та особисто їх привіз і відвіз.

Всім, що допомогли підготувати та здійснити наш Ювілейний фестиваль, а також і всім шановним громадянам та громадянкам, що прибули на фестиваль — честь і слава! Ви гідно виконали свій український обов'язок, заманіфестувавши нашу зорганізованість та свідомость.

Д-р Святополк Шумський

В. Домонтович...

(Закінчення зі стор. 2)

на еміграції мало не національною зрадою. Сьогодні це вже минуло. Так само стояла справа з виданням творів Хвильового, поки п'ятитомове видання Г. Костюка не проломило кригу. Можна не сумніватися, що так воно буде й з творами Домонтовича. І, зрештою, маймо віру в нашого читача, не намагаючися диктувати йому, що можна, а чого зась, не намагаючись запроваджувати цензуру. Ми ж живемо в демократичній системі.

А Домонтович якістю своїх творів за себе постоїть. Читати його легко, приємно і збуджує співтворчу думку. Якби він не був так довго вилучений і неприступний, можливо вся наша література була б привабливішою й цікавішою.

У Києві ...

(Закінчення зі стор. 1)

ли їхні службові посвідчення, які вони неохоче змушені були пред'явити на мою вимогу і вимогу громадян. Затримані учасники розбійницького нападу сфотографовані і їхні знімки можуть бути вам пред'явлені. Серед багаточисельної групи людей факт розбійного нападу на мене можуть засвідчити: 1. Стельмах Ірина Денисівна, що проживає у Львові — 57, вул. Толбухіна, 2, кв. 6. 2. Мацеких Ярослав Павлович: Львів — 60, вул. Найкова, 68, пом. 98. Вимагаю негайного повернення пограбованих у мене речей (у сумці була відеокамера „Гітачі" з усім комплексом речей, наручна сумочка з документами — пашпортом, військовим квитком, техпашпортом автомобіля, посвідчення водія, гроші, ключі від квартири й гаражу і інші дрібні приватні речі. Вимагаю виявлення усіх учасників нападу, покарання ініціяторів і безпосередніх учасників пограбування, а також надати широкої гласности фактові ганебної поведінки працівників міліції. 22-го січня 1989 року — Ярослав Кендзьор".

ЗВІТ З ПРОРОБЛЕНИХ НАУКОВИХ дослідів для Крайової океанської та атмосферичної адміністрації на базі статистичних даних, про погоду, що їх вже продовж цілого століття точно реєструють в ЗСА, не вказує на те, щоби погода на Північно-американському континенті значно потеплішала. Ці ж самі дані не вказують й на якісь значні зміни опадів, одначе продівник групи, що займалася дослідами, метеоролоґіст д-р Кирбі Генсон, у телефонічному інтерв'ю заявив, що це не заперечує конечно тих дослідників, які вказують на потепління в цілому світі.